

NOVI NORMATIVNI OKVIR ZA DJELOVANJE UDRUGA

ZAKON O UDRUGAMA

Narodne novine, broj 74/2014.

PRAVILNIK O SADRŽAJU I NAČINU VOĐENJA REGISTRA UDRUGA REPUBLIKE HRVATSKE I REGISTRA STRANIH UDRUGA U REPUBLICI HRVATSKOJ
Narodne novine, broj 4/2015.

UREDBA O KRITERIJIMA I POSTUPCIMA FINANCIRANJA I UGOVARANJA PROGRAMA I PROJEKATA OD INETERSA ZA OPĆE DOBRO KOJE PROVODE
UDRUGE
Narodne novine, broj 26/2015.

ZAKON O FINANCIJSKOM POSLOVANJU I RAČUNOVODSTVU NEPROFITNIH ORGANIZACIJA
Narodne novine, broj 121/2014.

Vesna Lendić Kasalo

Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske

Razlozi donošenja novog Zakona o udrugama

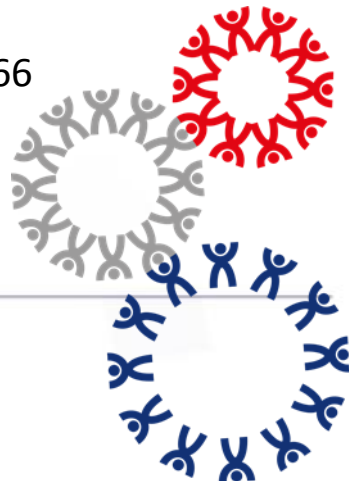
U ožujku 2012. provedeno javno savjetovanje o učincima i izazovima u provedbi Zakona o udrugama iz 2001. godine

- ✓ značajan korak u jačanju autonomije u radu udruga, kao privatno - pravnih osoba koje osnivaju i kojima upravljaju njihovi članovi
- ✓ temelji za razvoj mjerila, kriterija i postupaka za proračunske dotacije projektima i programima od interesa za opće dobro koje provode udruge
- ☹ nedovoljno jasne odredbe o upravljanju udrugom i tijelima udruge, udruživanju udruga u saveze, članstvu, skupštini udruge, poštivanju načela demokratskog zastupanja i demokratskog očitovanja volje članova kod unutarnjeg ustroja udruge, stjecanju i raspodjeli imovine te obavljanju gospodarskih djelatnosti
- ☹ različita tumačenja i neujednačene primjene odredbi Zakona, kako od strane nadležnih registracijskih tijela, tako i samih udruga koje su propustile ta pitanja urediti statutom, čime je bio otvoren prostor za poteškoće i nesporazume u djelovanju udruge
- ☹ neprecizne odredbe o nadzoru

Razlozi donošenja novog Zakona o udrugama

- ☹️ previše složen postupak likvidacije i brisanja udruga iz registra
- ☹️ od 52.000 registriranih udruga (samo) 24.100 udruga upisanih u Registar neprofitnih organizacija pri Ministarstvu financija (u koji su se dužne upisati sve registrirane udruge) te oko 14.000 udruga obveznica predaje financijskog izvješća
- ☹️ veliki raskorak između broja registriranih i stvarno aktivnih udruga (17.300 sportskih udruga – 33%)
  - ☹️ U evidenciji HOO-a 2012. godine - 6.715 sportskih klubova (3.677 olimpijski sportovi, 3.038 neolimpijski sportovi)
  - ☹️ U Registru sportskih djelatnosti 4.049 sportskih klubova - 3.001 sudjeluju u sportskim natjecanjima, 1.266 sportska priprema, 733 sportska rekreacija(2012.)
  - ☹️ U Registru neprofitnih organizacija 4.855 sportskih klubova (2012.)

Razlozi donošenja novog Zakona o udrugama

- ☹️ još uvijek nedovoljno razrađeni uvjeti dodjele financijskih podrški udrugama iz javnih izvora
  - ☹️ različiti standardi u postupanju kako na državnoj, tako i na lokalnoj razini
  - ☹️ mogućnosti različitih zlouporaba u korištenju sredstava iz javnih izvora namijenjenih udrugama za provođenje programa i projekata od interesa za opće dobro
  - ☹️ nedovoljna javnost, odnosno transparentnost rada udruga kad koriste sredstva iz javnih izvora
  - ☹️ nedovoljno povjerenje građana i javnosti u svrhovitost izravnog i neizravnog financiranja programa i projekata od interesa za opće dobro

Razlozi donošenja novog Zakona o udrugama

- ☹️ otežana mogućnost članovima udruga i zainteresiranoj javnosti da se redovito upoznaju s temeljnim aktima, djelatnostima i rezultatima rada udruga te provode nadzor u područjima od njihova interesa
- ☹️ ograničeni opseg podataka u registru udruga
- ☹️ nedostupnost podataka iz financijskih izvještaja udruga o financijskom poslovanju udruga prepreka približavanju rada udruga široj javnosti
- ☹️ neodgovarajuća klasifikacija udruga u registru udruga

Zakon stupio na snagu 1. listopada 2014.

- Zakon je objavljen u Narodnim novinama broj 74, od 18. lipnja 2014.
- sve udruge dužne su uskladiti svoje statute s ovim Zakonom u roku od godinu dana od stupanja Zakona na snagu (do 1. listopada 2015.)
- cilj donošenja novog Zakona o udrugama:
  - osiguravanje učinkovitog djelovanja udruga sa svojstvom pravne osobe
  - stvaranje preduvjeta za djelotvorno financiranje programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge u Republici Hrvatskoj

Što se (ne) uređuje novim Zakonom o udrugama

- ✓ osnivanje
- ✓ pravni položaj
- ✓ djelovanje
- ✓ registracija
- ✓ financiranje
- ✓ imovina
- ✓ odgovornost
- ✓ statusne promjene
- ✓ nadzor
- ✓ prestanak postojanja udruge sa svojstvom pravne osobe
- ✓ upis i prestanak djelovanja stranih udruga u Republici Hrvatskoj
- ✓ druga pitanja od značaja za statusno-pravni položaj udruga

- Zakon se ne odnosi na udruživanje u političke stranke, vjerske zajednice, sindikate i udruge poslodavaca, jer je njihovo djelovanje uređeno drugim propisima
- Zakonom se ne uređuje ni djelovanje udruga koje nemaju svojstvo pravne osobe, jer je stjecanje svojstva pravne osobe pravo, a ne obveza udruge

Pojam udruge

svaki oblik slobodnog i dobrovoljnog udruživanja više fizičkih, odnosno pravnih osoba koje se podvrgavaju pravilima koja uređuju ustroj i djelovanje toga oblika udruživanja

bez namjere stjecanja dobiti ili drugih gospodarski procjenjivih koristi

radi zaštite njihovih probitaka ili zauzimanja za:

- zaštitu ljudskih prava i sloboda
- zaštitu okoliša i prirode i održivi razvoj
- humanitarna
- socijalna
- kulturna
- odgojno-obrazovna
- znanstvena
- sportska
- zdravstvena
- tehnička
- informacijska
- strukovna ili
- druga uvjerenja i ciljeve koji nisu u suprotnosti s Ustavom i zakonom

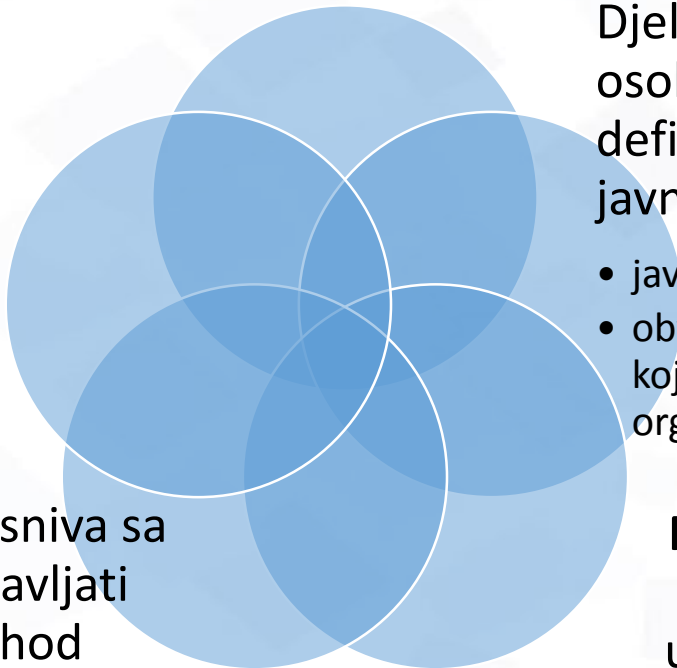

Načela djelovanja udruge

Načelo neovisnosti - udruga samostalno utvrđuje ciljeve, djelatnosti, područja djelovanja i svoj unutarnji ustroj i samostalno obavlja djelatnosti koje nisu u suprotnosti s Ustavom i zakonom

Načelo slobodnog sudjelovanja u javnom životu - udruge slobodno sudjeluju u razvoju, praćenju, provođenju i vrednovanju javnih politika kao i u oblikovanju javnog mnijenja te izražavaju svoja stajališta i mišljenja i poduzimaju inicijative o pitanjima od njihova interesa

Načelo neprofitnosti - udruga se ne osniva sa svrhom stjecanja dobiti, ali može obavljati djelatnosti kojima se ostvaruje prihod (gospodarsku djelatnost), sukladno zakonu i statutu

Djelovanje udruge kao privatno-pravne osobe temelji se na **načelu javnosti** koja se definira statutom u skladu sa Zakonom, a javnost je ostvaruje i kroz

- javnost podataka u javno dostupnom Registru udruge
- obvezu podnošenja godišnjeg financijskog izvješća, koji se javno objavljuje putem Registra neprofitnih organizacija i registra udruge

Načelo demokratskog ustroja - članovi upravljaju udrugom i unutarnji ustroj udruge mora biti zasnovan na načelima demokratskog zastupanja i demokratskog načina očitovanja volje članova

Osnivanje udruge

Udrugu mogu osnovati tri osnivača, a osnivač može biti:

poslovno sposobna fizička osoba i pravna osoba

(domaća ili strana fizička ili pravna osoba)

maloljetna osoba s navršenih 14 godina, kao i punoljetna osoba lišena poslovne sposobnosti u dijelu sklapanja pravnih poslova uz prethodnu ovjerenu suglasnost zakonskog zastupnika odnosno skrbnika, koja je dana prije održavanja osnivačke skupštine

u trenutku osnivanja udruge minimalno jedan osnivač mora biti punoljetna, poslovno sposobna osoba kojoj nije oduzeta poslovna sposobnost u dijelu sklapanja pravnih poslova

osoba ovlaštena za zastupanje udruge može biti samo punoljetna, poslovno sposobna osoba ako joj poslovna sposobnost nije oduzeta u dijelu sklapanja pravnih poslova

ne propisuje se minimalni broj pravnih ili fizičkih osoba koje moraju biti osnivači udruge, već je to ostavljeno na diskreciju samim osnivačima

udrugu mogu osnovati samo fizičke osobe, samo pravne osobe, ili pravne i fizičke osobe (domaće i strane)

Članstvo u udruzi

Zakon ne predviđa nikakva ograničenja za članstvo u udruzi

svaka fizička i pravna osoba može, sukladno Zakonu i statutu udruge, postati članom udruge

sloboda udruživanja ne podrazumijeva pravo osobe da postane član bilo koje udruge, jer o članstvu u udruzi osnivači/članovi udruge samostalno odlučuju i država ne može zajamčiti osobi članstvo u bilo kojoj udruzi

osnivači/članovi udruge samostalno odlučuju o tome hoće li i pod kojim uvjetima primiti nove članove i to uređuju statutom

jedino ograničenje je zabrana diskriminacije koja je uređena Ustavom Republike Hrvatske i posebnim propisima

Popis članova udruge

udruga je obvezna voditi popis svojih članova
radi zaštite pravne sigurnosti i interesa članova

popis članova se vodi elektronički ili na drugi prikladan način

obvezno sadrži podatke o osobnom imenu (nazivu), OIB-u, datumu rođenja, datumu pristupanja udruzi, kategoriji članstva, ako su utvrđene statutom udruge, te datumu prestanka članstva u udruzi, a može sadržavati i druge podatke

popis članova uvijek mora biti dostupan na uvid svim članovima i nadležnim tijelima, na njihov zahtjev

udruga nije dužna javno objavljivati popis svojih članova niti ga davati na uvid nečlanovima, nenadležnim tijelima i pojedincima

Statut obvezno treba sadržavati odredbe o:

- nazivu i sjedištu
- zastupanju
- izgledu pečata udruge
- područjima djelovanja sukladno ciljevima
- ciljevima
- djelatnostima kojima se ostvaruju ciljevi
- gospodarskim djelatnostima sukladno zakonu (koje obavlja ili namjerava obavljati)
- načinu osiguranja javnosti djelovanja udruge
- uvjetima i načinu učlanjivanja i prestanku članstva, te pravima, obvezama i odgovornosti i stegovnoj odgovornosti članova) i načinu vođenja popisa članova
- tijelima udruge, njihovom sastavu i načinu sazivanja sjednica
- izboru, opozivu, ovlastima, načinu odlučivanja i trajanju mandata
- načinu sazivanja skupštine u slučaju isteka mandata
- izboru i opozivu likvidatora udruge
- prestanku postojanja udruge
- imovini, načinu stjecanja i raspolaganja imovinom,
- postupku s imovinom u slučaju prestanka udruge
- načinu rješavanja sporova i sukoba interesa unutar udruge

Statut udruge

Statut udruge može sadržavati i:

- odredbe o teritorijalnom djelovanju udruge,
- znaku udruge i njegovom izgledu i
- drugim pitanjima od značaja za udruhu
- **Statut udruge je javan i objavljuje se, zajedno sa svim podacima o udruzi, u registru udruha, na mrežnoj stranici Ministarstva uprave**

Naziv udruge

Na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu, a može sadržavati pojedine riječi na stranom jeziku ili na mrtvom jeziku

Uz naziv na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu udruga može imati i naziv na jeziku i pismu nacionalne manjine, na stranom ili mrtvom jeziku, ako je to predviđeno statutom

U naziv udruge može se unijeti ime ili dio imena fizičke osobe, kao i koristiti ime povijesne ili druge znamenite osobe uz njen pristanak, odnosno pristanak njenih nasljednika, ako je osoba umrla

Zakon propisuje uvjete pod kojima se u naziv udruge može unijeti ime ili dio imena fizičke osobe, kao i korištenje imena povijesne ili druge znamenite osobe uz njen pristanak, odnosno pristanak njenih nasljednika, ako je osoba umrla

naziv udruge mora se razlikovati od naziva druge udruge upisane u registar udruuga

u slučaju da se nadležnom uredu koje vodi registar udruuga podnesu dva ili više zahtjeva za upis u registar udruuga s istim nazivom, odobrit će se upis one udruge čiji je zahtjev prvi zaprimljen, iznimno se može odobriti upis one udruge čiji je zahtjev kasnije zaprimljen ako ta udruga dokaže da je taj naziv upotrebljavala u pravnom prometu prije udruge čiji je zahtjev prvi zaprimljen

Skupština udruge

skupština je najviše tijelo udruge, mora biti organizirana na demokratskom načelu

autonomnost udruge da statutom uređuje pitanja načina izbora i mandata predstavnika u skupštini udruge ako skupštinu ne čine svi članovi udruge (korisno kad je riječ o udrugama s velikim brojem članova kao i kada su članovi pravne osobe)

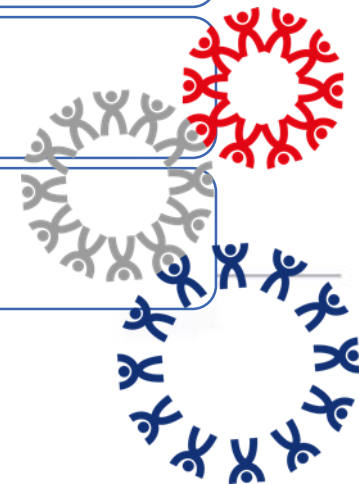
statutom je potrebno urediti i način sudjelovanja u radu skupštine udruge punoljetnih osoba lišenih poslovne sposobnosti, te maloljetnih osoba članova udruge

ako je to određeno statutom, maloljetne osobe s navršениh 14 godina života mogu odlučivati na skupštini uz pisanu suglasnost zakonskog zastupnika ili skrbnika

udruge su dužne autonomno urediti i način sazivanja sjednica skupštine pa i u slučaju isteka mandata osoba ovlaštenih za zastupanje i tijela upravljanja udruge

nadležnosti skupštine koje su eksplicitno utvrđene zakonom ne mogu se prenijeti na drugo tijelo udruge

skupština je nadležna i za sva druga pitanja za koja eksplicitno nije utvrđena statutarna nadležnost drugih tijela

Osoba ovlaštena za zastupanje udruge

zastupati udruhu i zaključivati pravne poslove u ime i za račun udruge može samo punoljetna, poslovno sposobna fizička ako joj poslovna sposobnost nije oduzeta u dijelu sklapanja pravnih poslova

ovlast (prava i obveze) osobe ovlaštene za zastupanje udruge (koje se ne mogu se prenijeti na drugo tijelo udruge):

- odgovornost za zakonitost rada udruge
- vođenje poslova sukladno odlukama skupštine
- odgovornost za podnošenje prijedloga godišnjeg financijskog izvješća skupštini
- dostavljanje zapisnika s redovite sjednice skupštine nadležnom uredu
- sklapanje ugovora i poduzimanje pravnih radnji u ime i za račun udruge

UDRUŽIVANJE UDRUGA U SAVEZE, ZAJEDNICE, MREŽE...

→ udruživanje odozdo prema gore

- Udruge slobodno odlučuju o načinu povezivanja s drugim udrugama iz istog ili različitih područja djelovanja u saveze, zajednice, mreže ili drugi oblik udruživanja te slobodno utvrđuju naziv tog oblika udruživanja, kao i hoće li takav oblik udruživanja imati pravnu osobnost ili ne

USTROJSTVENI OBLICI UDRUGE

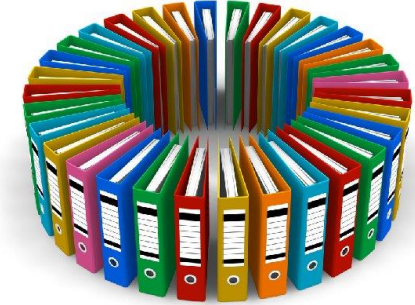
→ udruživanje odozgo prema dole

- ustrojstveni oblici udruge (podružnice, ogranci, društva i sl.) mogu imati svojstvo pravne osobe ako je to određeno statutom udruge, a na temelju odluke ovlaštenog tijela udruge za svaki pojedini ustrojstveni oblik

Strane udruge

- strane udruge mogu ostvarivati svoje ciljeve na području Republike Hrvatske nakon upisa u registar stranih udruga
- upisom u registar stranih udruga ne stječu pravnu osobnost
- svoje djelatnosti mogu obavljati sukladno pozitivnim propisima Republike Hrvatske
- **bitna novina:** registar stranih udruga voditi će uredi državne uprave u županiji odnosno gradski ured Grada Zagreba nadležan za poslove opće uprave prema sjedištu strane udruge (do sada je te poslove radilo Ministarstvo uprave)
- ostvarivanje pravne zaštite kroz dvostupanjsko rješavanje ovih upravnih stvari (pravo na žalbu protiv prvostupanjskih rješenja nadležnih ureda o upisu ili upisu promjena strane udruge u navedeni registar, a o žalbi odlučuje Ministarstvo uprave)

Registar udruga

- svi podaci upisani u [registar udruga](#) (uključujući i statut udruge i izvjesca o financijskom poslovanju udruge s propisanom dokumentacijom) javno dostupni na internetskoj stranici Ministarstva uprave
- cilj: olakšati uvid javnosti u djelovanje udruga i financiranje udruga iz javnih izvora i pridonijeti transparentnosti njihova djelovanja za opće dobro
- detaljni sadržaj registra udruga i registra stranih udruga, način njihova vođenja, obrasci zahtjeva za upis u registar udruga i registar stranih udruga te zahtjeva za upis promjena u te registre propisani [Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja registra udruga RH i registra stranih udruga u RH](#)

Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra udruga

Uređuje:

- sadržaj registra udruga i registra stranih udruga
- sadržaj zahtjeva za upis u registar udruga i registar stranih udruga
- sadržaj zahtjeva za upis promjena u registar udruga i registar stranih udruga
- sadržaj izvotka iz registra udruga i registra stranih udruga
- razvrstavanje udruga
- način podnošenja zahtjeva za upis u registar udruga i registar stranih udruga, te način upisa i vođenja registra udruga i registra stranih udruga i zbirki isprava
- upis prestanka postojanja udruga sa svojstvom pravne osobe i prestanak djelovanja stranih udruga u Republici Hrvatskoj

Sadržaj registra udruga

1. registarski broj
2. OIB udruge
3. oblik udruživanja
4. datum upisa (datum izvršnosti rješenja o upisu)
5. datum održavanja osnivačke skupštine
6. datum donošenja odluke o pokretanju postupka za upis u registar udruga
7. statut i datum donošenja statuta
8. naziv
9. skraćeni naziv, ako je utvrđen statutom udruge
10. sjedište (mjesto, ulica i broj)
11. ciljana skupina
12. područje djelovanja sukladno ciljevima
13. ciljevi udruge
14. djelatnosti udruge kojima se ostvaruju ciljevi
15. gospodarske djelatnosti, ako su propisane statutom
16. osobna imena i svojstvo osoba ovlaštenih za zastupanje (OIB) i trajanje mandata
17. osobno ime ili naziv likvidatora udruge (OIB), prebivalište ili adresa sjedišta
18. datum izborne skupštine
19. datum i rok održavanja redovne skupštine

Razvrstavanje udruga u registru udruga – čl. 3.

samo u svrhu statističkih pregleda - razvrstavanjem udruge ne stječu nikakva prava ili obveze niti im se temeljem razvrstavanja neka prava ili obveze mogu uskratiti odnosno nametnuti

→ **prema obliku udruživanja:**

- ✓ udruga
- ✓ ustrojstveni oblik udruge s pravnom osobnošću (podružnica, ogranak, klub i sl.)
- ✓ savez udruga

→ **prema ciljanim skupinama** – s obzirom na članstvo i/ili korisnike prema kojima je udruga usmjerena, udruge se samostalno opredjeljuju i razvrstavaju na jednu ili više ciljanih skupina prema **Popisu ciljanih skupina** ([Prilog 1 Pravilnika](#))

→ **prema jednom ili više područja djelovanja i djelatnostima** kojima se ostvaruju ciljevi propisani statutom udruge - **Klasifikacija djelatnosti udruga** ([Prilog 2 Pravilnika](#))

Klasifikacija djelatnosti udruga

- djelatnost u klasifikaciji sastoji se od:
  - numeričke (nepromjenjive) oznake i
  - opisne (opisa područja djelovanja odnosno djelatnosti sukladno statutu)
- tri razine:
  - I. Razina-područje djelovanja udruge (jedna znamenka)
  - II. Razina - djelatnosti udruge (dvije znamenke)
  - III. Razina - razrada djelatnosti (tri znamenke)

PRIMJER:

11. SOCIJALNA DJELATNOST

11.1. Socijalna pomoć i podrška

11.1.1. Pomoć i podrška starijim osobama

11.1.2. Pomoć i podrška osobama s invaliditetom

11.2. Socijalne usluge

Klasifikacija djelatnosti udruga

udruge se samostalno, sukladno svome statutu opredjeljuju kako će biti razvrstane prema djelatnostima

udruge se mogu opredijeliti za više područja djelovanja odnosno djelatnosti koje sukladno statutu obavljaju ili namjeravaju obavljati

udruge posebno navode djelatnosti kojima se ostvaruju ciljevi udruge, a posebno gospodarske djelatnosti udruge

udruga se može opredijeliti da obavlja jednake djelatnosti kojima ostvaruje svoje ciljeve i kojima obavlja gospodarske djelatnosti

Javnost registra udruga

- Na mrežnoj stranici registra udruga objavljuju se:
  - svi podaci upisani u registar
  - statut udruge (izvod iz statuta ili drugog akta za strane udruge)
  - poveznica na javno objavljene podatke iz Registra neprofitnih organizacija – godišnji financijski izvještaj

Sadržaj izvotka iz registra udruga

1. registarski broj
2. OIB udruge
3. oblik udruživanja
4. datum upisa
5. naziv
6. skraćeni naziv, ako je utvrđen statutom udruge
7. sjedište (mjesto, ulica i broj)
8. područje djelovanja sukladno ciljevima
9. ciljeve
10. djelatnosti kojima se ostvaruju ciljevi
11. gospodarske djelatnosti, ako su propisane statutom
12. osobe ovlaštene za zastupanje u Republici Hrvatskoj (ime, prezime, OIB i svojstvo)
13. podatke koji se upisuju u rubriku »Napomena«
14. podatke o prestanku postojanja udruge

➤ Tko izdaje izvadak?

– registracijsko tijelo neovisno o sjedištu udruge (u obliku računalnog ispisa)

➤ sadrži posljednje podatke upisane u registar udruga

➤ može sadržavati i određene podatke o prethodnim promjenama koji se iskazuju kao »Bilješka«

➤ Iz Registra udruga svatko može ispisati sadržaj upisanih podataka o udruzi

Postupak za upis u registar udruga

odredbe o postupku u povodu zahtjeva za upis u registar udruga nisu se bitno mijenjale osim u dvije stvari:

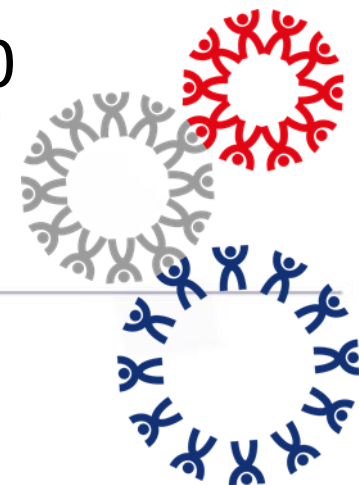
- **upis u registar udruga izvršiti će se** po izvršnosti rješenja o upisu, s tim da žalba protiv rješenja o upisu u registar udruga ne odgađa izvršenje rješenja, što znači da je rješenje postalo izvršno **dostavom rješenja stranci**
- **rješenje o upisu udruge** koja je u statutu propisala obavljanje gospodarske djelatnosti nadležni ured državne uprave dužan je, odmah po upisu u registar udruga, **dostaviti poreznoj upravi** nadležnoj prema sjedištu udruge

Postupak u povodu zahtjeva za upis promjena u registar udruga

prijavljaju se promjene koje se odnose na:

- statut, naziv, sjedište, ciljeve i djelatnosti
- adresu sjedišta
- prestanak postojanja udruge
- izbor osoba ovlaštenih za zastupanje, **čak i onda kada je riječ o istim osobama koje su bile ovlaštene zastupati udruhu u proteklom razdoblju**
- izbor i opoziv likvidatora

zahtjev za upis promjena u registar udruga podnosi se u roku od 60 dana od dana donošenja odluke o promjeni

Koje promjene se upisuju u registar udruga?

1. statuta
2. naziva (naziva na stranom jeziku)
3. skraćenog naziva (skraćenog naziva na stranom jeziku)
4. sjedišta i adrese sjedišta
5. ciljane skupine
6. područja djelovanja sukladno ciljevima
7. ciljeva udruge
8. djelatnosti udruge kojima se ostvaruju ciljevi
9. gospodarskih djelatnosti (ako su propisane statutom)
10. izbora osoba ovlaštenih za zastupanje (neovisno o tome radi li se o osobama iz prethodnog mandata)
11. izbora i opoziva likvidatora

- U slučaju prestanka postojanja upisuje se:
  - podaci o prestanku postojanja udruge,
  - likvidaciji
  - stečaju udruge
- Rubrika »Napomena« (upisuju se podaci vezani za djelovanje udruge)
  - podaci o usklađenju statuta,
  - isteku mandata,
  - proteku roka za održavanje skupštine,
  - pokrenutim upravnim sporovima, sigurnosnim mjerama, predstečajnoj nagodbi, inspekcijskim mjerama, prekidu postupka i sl.

Razlozi za odbijanje zahtjeva za upis promjena u registar udruga

zahtjev podnesen nakon isteka 60 dana od dana donošenja odluke o promjeni, osim ako se promjena odnosi na prestanak udruge

ako se u registar želi upisati naziv udruge koji se jasno ne razlikuje od naziva udruge koja je već upisana u registar udruga

ako se žele upisati promjene statuta kojima su utvrđeni ciljevi i djelatnosti udruge u suprotnosti s Ustavom ili Zakonom

ako podnositelj zahtjeva na poziv registracijskog ureda u najmanjem roku od 15 dana ne uskladi statut, odnosno ne dostavi tražene dokaze

kada nadležni ured utvrdi da odluka zbog koje se traži upis promjene u registar udruga nije donesena sukladno odredbama statuta udruge

Rješavanje sporova u udruzi - NOVO

KADA

- postoji spor između članova udruge ili sukob interesa unutar udruge koji nije riješen na način propisan statutom
- službena osoba nadležnog ureda ocijeni da rješavanje spora ima utjecaja na upis promjena u registar pa postupak upisa prekine rješenjem dok se spor ne riješi

KAKO

- mirenjem
- pred općinskim sudom nadležnim prema sjedištu udruge

VAŽNO

nadležni ured sam ocjenjuje je li se u pojedinom predmetu radi o postojanju privatno-pravnog spora između članova udruge, a koji su članovi trebali riješiti prije podnošenja zahtjeva za upis promjena u registar, kako bi nadležni ured uopće mogao postupati

Odredbe o pravnim lijekovima na rješenja nadležnog ureda

- žalbe u drugom stupnju rješava Ministarstvo uprave
- protiv drugostupanjskih rješenja može se pokrenuti upravni spor
- NOVO - tužba nadležnom upravnom sudu izjavljena protiv rješenja kojim udruga prestaje odgađa izvršenje rješenja protiv kojeg je izjavljena

Što čini imovinu udruge?

novčana sredstva koja je udruga stekla

- uplatom članarina, dobrovoljnim prilozima i darovima
- obavljanjem djelatnosti kojima se ostvaruju ciljevi
- obavljanjem gospodarskih djelatnosti
- provedbom programa i projekata financiranih iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te fondova i/ili inozemnih izvora

druga novčana sredstva stečena u skladu sa zakonom (javne potrebe)

nepokretne i pokretne stvari

druga imovinska prava

OGRANIČENJE:

udruga može raspolagati svojom imovinom samo za ostvarivanje ciljeva i obavljanje djelatnosti određenih statutom udruge, u skladu sa zakonom

ZAŠTO OGRANIČENJE?

- zbog neprofitnog karaktera
- udruge uživaju porezne povlastice
- značajnim sredstvima se financiraju iz javnih izvora (kada provode programe i projekte od javnog interesa ili za opće dobro)

Gospodarske djelatnosti udruga

samo ako je to propisano statutom i ako je sukladno posebnim propisima kojima se uređuju uvjeti za obavljanje te vrste djelatnosti

višak prihoda nad rashodima ostvaren u obavljanju gospodarske djelatnosti udruga može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva udruge utvrđenih statutom, a nikako radi stjecanja dobiti za svoje članove ili treće osobe

nadležni ured državne uprave rješenje o upisu udruge, koja je u statutu propisala obavljanje gospodarske djelatnosti, odmah po upisu u registar udruga obavezno dostavlja Poreznoj upravi

preciznije odredbe o inspekcijskom nadzoru nad obavljanjem (gospodarske) djelatnosti udruge

Zašto je bilo važno Zakonom o udrugama urediti gospodarske djelatnosti udruga?

prevencija rizika (zlouporabe) promjene karaktera udruge (iz neprofitnog u profitni) i stjecanja neopravdanih povlastica na tržištu

poticaj udrugama koje se žele baviti nekim oblikom socijalnog poduzetništva (svoje poslovanje temelje na načelima socijalne, ekološke i ekonomske održivosti a stvorenu dobit/višak vrijednosti u cijelosti ili većim dijelom investiraju za dobrobit zajednice)

zakon nije propisao, ali udruge također mogu, radi obavljanja gospodarskih djelatnosti, u svrhu ostvarivanja ciljeva utvrđenih statutom, osnivati trgovačka društva, zadruge ili druge gospodarske subjekte, sukladno posebnim propisima, a uzajamne odnose urediti ugovorom

Financiranje programa i projekata udruga od interesa za opće dobro iz javnih izvora

- pojmovno određenje programa i projekata od interesa za opće dobro:

ZAOKRUŽENI I TEMATSKI JASNO ODREĐENI SKUPOVI/SKUP AKTIVNOSTI KOJE SU U SKLADU S VREDNOTAMA PROPISANIMA USTAVOM RH, TE ČIJE PROVOĐENJE KROZ DUGOROČNI ILI VREMENSKI OGRANIČENI ROK DJELOVANJA DAJE VIDLJIVU DODANU DRUŠTVENU VRIJEDNOST KOJOM SE PODIŽE KVALITETA ŽIVOTA POJEDINCA I UNAPRJEĐUJE RAZVOJ ŠIRE DRUŠTVENE ZAJEDNICE

- pobrojano 40-tak različitih aktivnosti udruga od interesa za opće dobro, otvorena lista
- otvorena mogućnost (kada se za to ostvare odgovarajući uvjeti) da se i posebnim propisima mogu utvrditi porezne olakšice i druge povlastice za udruge koje provode programe ili projekte od interesa za opće dobro, kao i za pravne i fizičke osobe koje financijskim sredstvima podupiru djelovanje za opće dobro - nije propisan rok ni propisi kojima će se to regulirati

Aktivnosti udruga od interesa za opće dobro su aktivnosti koje pridonose:

- zaštititi i promicanju ljudskih prava,
- zaštititi i promicanju prava nacionalnih manjina,
- zaštititi i promicanju prava osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju, starijih i nemoćnih,
- jednakosti i ravnopravnosti te
- mirotvorstvu i borbi protiv nasilja i diskriminacije,
- promicanju vrijednosti Domovinskog rata,
- zaštititi, brizi i izobrazbi djece i mladih te njihovu aktivnom sudjelovanju u društvu,
- prevenciji i borbi protiv svih oblika ovisnosti,
- razvoju demokratske političke kulture,
- zaštititi i promicanju prava manjinskih društvenih skupina,
- promicanju i razvoju volonterstva,
- socijalnim uslugama i humanitarnoj djelatnosti,
- poticanju i razvoju socijalnog poduzetništva,
- zaštititi prava potrošača,
- zaštititi okoliša i prirode i
- zaštititi i očuvanju kulturnih dobara,
- održivom razvoju,
- razvoju lokalne zajednice,
- međunarodnoj razvojnoj suradnji,
- zaštititi zdravlja,
- razvoju i promicanju znanosti, obrazovanja, cjeloživotnog učenja, kulture i umjetnosti, tehničke i informatičke kulture, sporta, dobrovoljnog vatrogastva, traganja i spašavanja te
- drugim aktivnostima koje se po svojoj prirodi, odnosno po posebnim propisima o financiranju javnih potreba u određenom području mogu smatrati djelovanjem od interesa za opće dobro

Tko i kako može financirati programe i projekte udruga od interesa za opće dobro ?

SREDSTVIMA IZ JAVNIH IZVORA

- državni proračun (uključujući i sredstva od igara na sreću)
- proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- javni fondovi i prihodi javnih trgovačkih društava i drugih javnih institucija
- fondovi Europske unije
- inozemni javni izvori

TKO

- nadležna državna tijela (ministarstva, Vladini uredi)
- jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
- druge javne institucije
- trgovačka društva u vlasništvu RH I JLPS
- druge pravne osobe kada iz javnih izvora financiraju programe i projekte udruga, doniraju sponzoriraju udruge

KAKO

- sukladno kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge koji se uređuju Uredbom

Kriteriji, mjerila i postupci financiranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge

- Vlada RH donijela [Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge](#) (Narodne novine, broj 26/2015)
- donošenjem uredbe prestao važiti Kodeks pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga (Narodne novine, broj 16/2007)

Što se uređuje Uredbom?

preuvjeti koje mora osigurati **davatelj financijskih sredstava**

- financijska sredstva,
- organizacijski kapaciteti i
- ljudski resursi

osnovni standardi i postupci financiranja, ugovaranja i praćenja provedbe projekata i programa od interesa za opće dobro iz javnih izvora koje mora primjenjivati davatelj financijskih sredstava

- aktivnosti u određivanju prioriteta za financiranje, pripremi dokumentacije za financiranje, odabiru programa i projekata, ugovaranju i praćenju provedbe financiranih programa i projekata

mjerila koja trebaju ispunjavati udruge koje provode programe i projekte od interesa za opće dobro

nadležnosti i aktivnosti Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske u koordinaciji praćenja financiranja programa i projekata za opće dobro koje provode udruge

Kada se primjenjuje Uredba ?

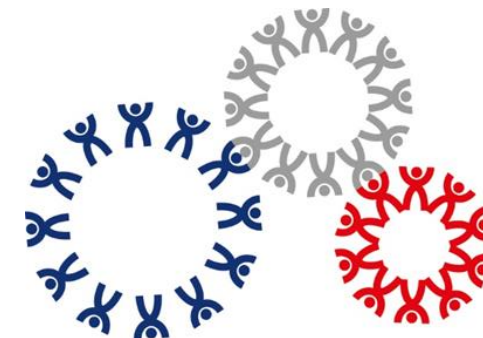
Kada se udrugama odobravaju financijska sredstva iz javnih izvora za:

- provedbu programa i projekata kojima se ispunjavaju ciljevi i prioriteti definirani strateškim i planskim dokumentima
- provedbu nacionalnih, regionalnih i lokalnih programa javnih potreba utvrđenih posebnim zakonom
- obavljanje određene javne ovlasti povjerene posebnim zakonom
- pružanje socijalne usluge temeljem posebnog propisa
- sufinanciranje obveznog doprinosa korisnika financiranja za provedbu programa i projekata ugovorenih iz fondova Europske unije i inozemnih javnih izvora
- podršku institucionalnom i organizacijskom razvoju udruge
- programe ili projekte zapošljavanja
- donacije i sponzorstva i
- druge oblike i namjene dodjele financijskih sredstava iz javnih izvora

Kada se udrugama odobravaju nefinancijske podrške u pravima, pokretninama i nekretninama

Osnovni standardi financiranja programa i/ili projekata

- A) osnovni standardi planiranja financiranja
- B) osnovni standardi provedbe financiranja
- C) osnovni standardi praćenja i vrednovanja financiranja i izvještavanja

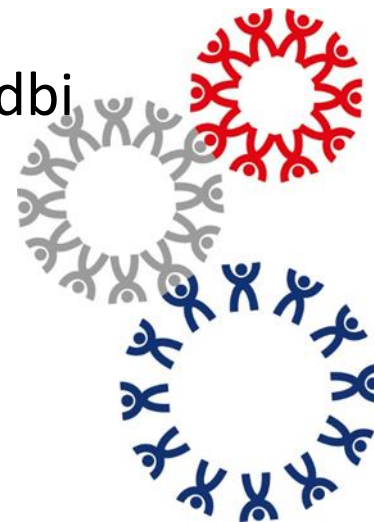

Važna napomena:

Davatelj financijskih sredstava koji nema odgovarajućih organizacijskih kapaciteta i ljudskih resursa za primjenu osnovnih standarda financiranja programa i projekata, sve ili pojedine elemente postupka financiranja na temelju posebnog sporazuma provodi u suradnji s drugim davateljima financijskih sredstava, odnosno institucijama koje imaju raspoložive organizacijske i ljudske resurse

A) Osnovni standardi planiranja financiranja

1. utvrđivanje prioriteta za financiranje na godišnjoj razini
2. financiranje se provodi putem javnog natječaja ili javnog poziva
3. objava godišnjeg plana natječaja na internetskim stranicama
4. javni natječaj mora sadržavati uvjete za prijavu, mjerila za ocjenjivanje, postupak odobravanja i postupak podnošenja prigovora
5. javni natječaj mora biti otvoren najmanje 30 dana
6. unaprijed poznat broj projekta, najniži i najviši iznos za financiranje
7. unaprijed utvrđeni postupci za sprječavanje sukoba interesa u provedbi natječaja

B) osnovni standardi provedbe financiranja

1. natječaj provodi posebna ustrojstvena jedinica ili povjerenstvo
2. propisana natječajna dokumentacija
3. podrška potencijalnim prijaviteljima - javni odgovori na pitanja i/ili radionice za izradu projektnih prijava
4. način dostave prijava – elektronički i/ili u papirnatom obliku
5. provjera ispunjavanja formalnih natječajnih uvjeta
6. prijavljene projekte ocjenjuje stručno povjerenstvo
7. članovi povjerenstva potpisuju izjavu o nepristranosti i povjerljivosti
8. troškovi rada povjerenstva dio su troškova cjelokupnog natječaja
9. rezultati natječaja javno se objavljuju
10. svaki prijavitelj dobiva pisanu obavijest o ocjeni projekta
11. mogućnost naknadnog uvida prijavitelja u zbirnu ocjenu kvalitete svog prijavljenog programa ili projekta,
12. mogućnost podnošenja prigovora na odluku o neispunjavanju propisanih uvjeta natječaja, odnosno na odluku o dodjeli financijskih sredstava,
13. obvezno sklapanje ugovora o financiranju
14. pribavljanje izjave prijavitelja o nepostojanju i izbjegavanju dvostrukog financiranja
15. arhiviranje dokumentacije vezane uz programe i projekte koji nisu odobreni za financiranje

C) Osnovni standardi praćenja i vrednovanja financiranja i izvještavanja

1. davatelja financijskih sredstava prati provedbu aktivnosti odobrenih programa i projekata, kao i namjensko trošenje financijskih sredstava, te vrednuje učinke natječaja na temelju praćenja provedbe programa ili projekata
2. davatelj financijskih sredstava dužan je Uredu za udruge podnositi godišnji izvještaj o dodijeljenim financijskim sredstvima iz javnih izvora, provedenim postupcima i učincima financiranih programa i projekata

Mjerila koja mora ispunjavati udruga koja koristi sredstva iz javnih izvora

- ✓ upisana u Registar udruga i Registar neprofitnih organizacija
- ✓ statutom opredijeljena za obavljanje djelatnosti i aktivnosti koje su predmet financiranja i kojima promiče uvjerenja i ciljeve koji nisu u suprotnosti s Ustavom i zakonom
- ✓ mora uredno ispunjavati obveze iz svih prethodno sklopljenih ugovora o financiranju iz javnih izvora
- ✓ mora uredno plaćati doprinose i poreze te druga davanja prema državnom proračunu i proračunima jedinica lokalne samouprave
- ✓ protiv udruge, odnosno osobe ovlaštene za zastupanje udruge i voditelja programa ili projekta ne vodi se kazneni postupak i nije pravomoćno osuđen za prekršaj ili kazneno djelo iz članka 48. Uredbe
- ✓ udruga mora imati organizacijske kapacitete i ljudske resurse za provedbu projekta i transparentno upravljanje javnim sredstvima
- ✓ dodatni uvjeti koje propiše davatelj financijskih sredstava (volonteri, umrežavanje, međunarodne aktivnosti, zapošljavanje, međusektorsko partnerstvo u provedbi projekta i sl.)

Putem javnog natječaja (su)financiraju se:

programi i projekti od interesa za opće dobro koje provode udruge

podrške institucionalnom, organizacijskom i programskom razvoju udruga

programi javnih potreba koje provode udruge i koje su u pojedinim područjima propisane posebnim zakonima

rad udruga pružatelja socijalnih usluga putem socijalnog ugovaranja

obvezni doprinos korisnika financiranja za provedbu programa i projekata ugovorenih iz fondova Europske unije i inozemnih javnih izvora

javni natječaj obvezan i za dodjelu nefinancijske podrške u pravima, pokretninama i nekretninama namijenjene udrugama koje provode programe i projekte

Financijska sredstva, bez objavljivanja javnog natječaja dodjeljuju se izravno samo:

u opravdanim i iznimnim slučajevima, kada **nepredviđeni događaji** obvezuju davatelja financijskih sredstava da u suradnji s udrugama žurno djeluje u rokovima u kojima nije moguće provesti standardni natječajni postupak i problem je moguće riješiti samo izravnom dodjelom financijskih sredstava

kada udruga ili skupina udruga ima **isključivu nadležnost** u području djelovanja i/ili zemljopisnog područja za koje se financijska sredstva dodjeljuju ili je udruga jedina organizacija operativno sposobna za rad na području djelovanja i/ili zemljopisnom području na kojem se financirane aktivnosti provode

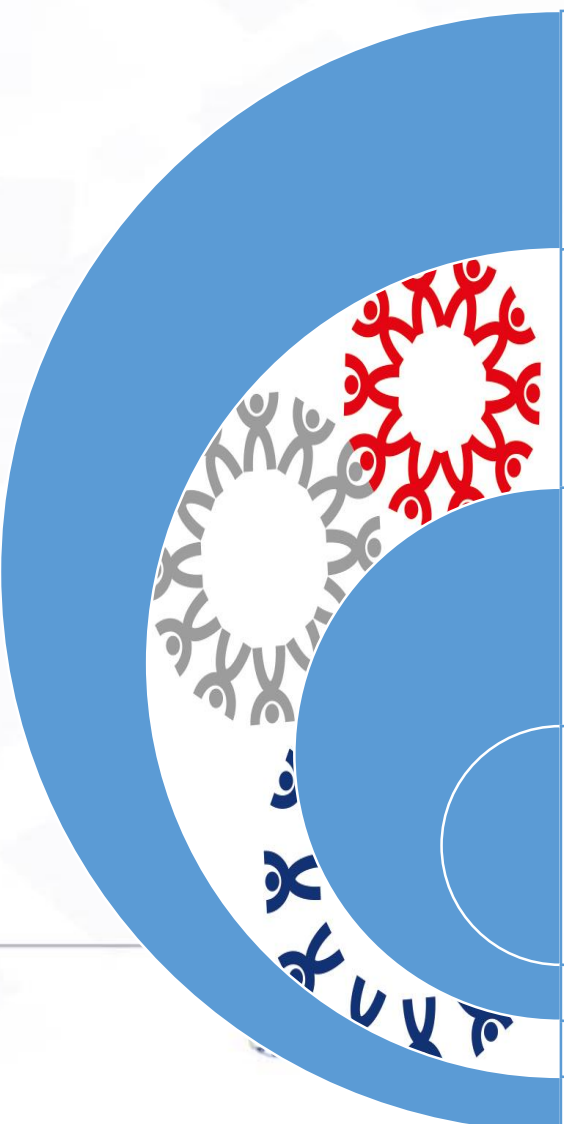
kada je udruga **na temelju propisa** izriekom navedena kao provoditelj određene aktivnosti

kada se prema mišljenju nadležnog povjerenstva **jednokratno** dodjeljuju financijska sredstva do 5.000 kuna za aktivnosti koje iz opravdanih razloga nisu mogle biti planirane u godišnjem planu udruge, a ukupan iznos tako dodijeljenih sredstava iznosi najviše 5% svih sredstava planiranih u proračunu za financiranje svih programa i projekata udruga

Obveze udruga financiranih iz javnih izvora

javno izvještavanje o svome radu i namjenskom korištenju sredstava iz javnih izvora

ugovorna obveza za namjensko korištenje financijska sredstva iz javnih izvora (opći i posebni uvjeti ugovora)

zakon ne predviđa posebne prekršajne sankcije ali se neutrošena ili nenamjenski utrošena sredstva moraju vratiti

udruge i strane udruge dužne voditi poslovne knjige i sastavljati financijska izvješća prema propisima kojima se uređuje način vođenja računovodstva neprofitnih organizacija

Financijsko poslovanje udruga

Uređeno:

- Uredbom o računovodstvu neprofitnih organizacija (NN, br. 10/08, 7/09, 158/13, 1/14 i 44/14).
- **Zakonom o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija** (NN, 121/2014) stupio na snagu 1. siječnja 2015.

SADRŽAJ ZAKONA

- obveznici primjene
- načela sustava financijskog poslovanja
- izrada i izvršavanje financijskih planova
- izvještavanje o potrošnji proračunskih sredstava
- računovodstvena načela i računovodstveni poslovi
- poslovne knjige i knjigovodstvene isprave
- obveza i provedba popisa imovine i obveza
- način iskazivanja imovine, obveza i vlastitih izvora
- priznavanje prihoda, rashoda, primitaka i izdataka
- financijsko izvještavanje
- revizija godišnjih financijskih izvještaja
- Registar neprofitnih organizacija
- javna objava godišnjih financijskih izvještaja te
- nadzor nad financijskim poslovanjem, računovodstvenim poslovima i predajom financijskih izvještaja

Pravilnici za primjenu Zakona o financijskom poslovanju neprofitnih organizacija

Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola, izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija

Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (NN 31/15)

Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (NN 1/15)

Pravilnik o službenoj iskaznici i službenoj znački inspektora financijskog i proračunskog nadzora („Narodne novine“, br. 125/13.) će se uskladiti s odredbama ovoga Zakona

Obveznici primjene Zakona o financijskom poslovanju NPO

- **domaće i strane udruge i njihovi savezi**
- zaklade
- fundacije
- ustanove
- umjetničke organizacije
- komore
- sindikati
- udruge poslodavaca
- sve druge pravne osobe kojima temeljni cilj osnivanja i djelovanja nije stjecanje dobiti, za koje iz posebnih propisa proizlazi da su neprofitnog karaktera

„parcijalni” obveznici primjene zakona:

- političke stranke
  - primjenjuju se samo odredbe koje se odnose na vođenje poslovnih knjiga i upis u Registar neprofitnih organizacija
  - usklađenje s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe
- vjerske zajednice
  - primjenjuju se samo odredbe koje se odnose na dostavu izvještaja o potrošnji proračunskih sredstava, kontrolama na licu mjesta o utrošku proračunskih sredstava te financijski nadzor sredstava iz javnih izvora

nisu obveznici primjene zakona

- **poduzetnici** na koje se primjenjuju odredbe Zakona o računovodstvu
- **jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračunski korisnici** upisani u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika koji financijsko poslovanje i računovodstvo vode u skladu sa Zakonom o proračunu
- **ustanove** kojima su osnivači fizičke osobe i druge pravne osobe koje su, sukladno propisima koji uređuju poreze, obveznici utvrđivanja i plaćanja poreza na dobit za svoju ukupnu djelatnost

Načela financijskog poslovanja neprofitne organizacije

**načelo dobrog
financijskog
upravljanja i
kontrola** - upravljачka
odgovornost u planiranju,
programiranju, izradi financijskih
planova i njihovoj realizaciji,
računovodstvu i izvješćivanju
kako bi se postigli postavljeni
ciljevi i osigurala zaštita resursa
od gubitaka, neadekvatnog
korištenja i prijevara

načelo javnosti i transparentnosti

- obveza javne objave financijskih izvještaja neprofitnih organizacija kroz Registar neprofitnih organizacija kojeg vodi Ministarstvo financija (izuzeti sindikati i udruge poslodavaca)
- obveza objave revizorskog izvješća o obavljenoj reviziji godišnjih financijskih izvještaja za neprofitne organizacije s ukupnim prihodom iznad 10 milijuna kuna (od objave, ali ne i izrade izuzeti sindikati i udruge poslodavaca)
- uvid u financijske izvještaje za prethodnu godinu putem ovlaštenog revizora za neprofitne organizacije s ukupnim prihodom iznad 3 milijuna kuna (od objave, ali ne i izrade izuzeti sindikati i udruge poslodavaca)

Planiranje

Neprofitna organizacija koja je obveznik vođenja dvojnog knjigovodstva obvezna je izrađivati godišnji program rada i financijski plan za njegovu provedbu

Financijski plan sastoji se od:

- plana prihoda i rashoda,
- plana zaduživanja i otplata,
- obrazloženja financijskog plana

Financijski plan donosi najviše tijelo neprofitne organizacije, odnosno tijelo koje je temeljem statuta neprofitne organizacije za to ovlašteno najkasnije do 31. prosinca tekuće godine za sljedeću godinu

Prvi financijski planovi temeljem odredbi ovoga Zakona izrađuju se za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2016. godine

Izmjene i dopune financijskog plana provode se tijekom godine po postupku za donošenje financijskog plana

Zakonski zastupnik odgovoran je za zakonito i pravilno izvršavanje financijskog plana

Knjigovodstvo

neprofitna organizacija u pravilu vodi knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva

iznimno, zakonski zastupnik neprofitne organizacije može donijeti odluku o vođenju jednostavnog knjigovodstva i primjeni novčanog računovodstvenog načela ako je:

- vrijednost imovine neprofitne organizacije u prethodne tri godine uzastopno manja od 230.000,00 kuna godišnje
- godišnji prihod neprofitne organizacije u prethodne tri godine uzastopno manji od 230.000,00 kuna godišnje i
- prošlo najmanje tri godine od osnivanja neprofitne organizacije od čega se godina osnivanja računa kao prva

Poslovne knjige

Poslovne knjige dvojnog knjigovodstva:

- dnevnik,
- glavna knjiga i
- pomoćne knjige

Poslovne knjige jednostavnog knjigovodstva:

- knjiga blagajne,
- knjiga primitaka i izdataka,
- knjiga ulaznih računa,
- knjiga izlaznih računa i
- popis dugotrajne nefinancijske imovine

Gospodarska djelatnost

nastavit će se dosadašnja praksa sukladno Zakonu o porezu na dobit i pripadajućim podzakonskim aktima

neprofitna organizacija koja dobije rješenje Porezne uprave da je obveznik je plaćanja poreza na dobit za gospodarsku djelatnost, vodi:

- za cjelokupno poslovanje računovodstvo za neprofitne organizacije
- za gospodarsku djelatnost odvojene porezne i knjigovodstvene evidencije (postupanje kao i do sada)

Financijsko izvještavanje

uvodi se obveza dostave financijskih izvještaja svim neprofitnim organizacijama prilagođeno visini prihoda i vrijednosti imovine

neprofitne organizacije koje vode dvojno knjigovodstvo zadržavaju obvezu tromjesečnog izvještavanja

godišnji financijski izvještaji za 2014. godinu sastavljaju se „po starom“, a u skladu s odredbama Uredbe

javna objava već za godišnje financijske izvještaje za 2013. godinu

dio neprofitnih organizacija i nadalje će moći voditi jednostavno knjigovodstvo, ali će imati obvezu sastavljanja godišnjih financijskih izvještaja, skraćenog sadržaja

prvi financijski izvještaji, propisani ovim Zakonom sastavljaju se za izvještajna razdoblja od 1. siječnja 2015.

godišnji financijski izvještaj neprofitne organizacije javno se objavljuju putem Registra neprofitnih organizacija a za udruge i putem registra udruga

Izvještaj o potrošnji proračunskih sredstava

neprofitne organizacije koje ostvaruju sredstva iz javnih izvora, uključujući i sredstva državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su nadležnom tijelu državne uprave, JLP(R)S, odnosno drugom nadležnom tijelu javne vlasti dostaviti izvještaj o potrošnji proračunskih sredstava

nadležna tijela državne uprave i JLP(R)S imaju pravo vršiti kontrole na licu mjesta o utrošku sredstava iz državnog proračuna i proračuna JLP(R)S

prema važećim propisima, kontrole na licu mjesta za pojedinačne isplate neprofitnim organizacijama iznad 20.000,00 kuna predstavljaju standard dobrog sustava financijskih kontrola (sastavni dio izjave o fiskalnoj odgovornosti)

Revizija i revizijski uvid

financijski izvještaji neprofitne organizacije koja je u prethodnoj godini imala ukupan prihod **od 3 do uključivo 10 milijuna kuna** podliježu **revizijskom uvidu**

financijski izvještaji neprofitne organizacije koja je u prethodnoj godini imala ukupan prihod **iznad 10 milijuna kuna** podliježu **reviziji**

obvezna objava ovih izvješća na mrežnim stranicama neprofitne organizacije do 30. lipnja tekuće godine, a prvi godišnji financijski izvještaji koji se daju na uvid, odnosno revidiraju putem ovlaštenog revizora odnosit će se na 2015. godinu

- od ukupno 26.362 neprofitne organizacija upisane u Registar neprofitnih organizacija 24.124 bile su udruge
- u 2013. godini 22 udruge su ostvarile ukupne prihode iznad 10 milijuna kuna, a 125 udruga ostvarilo je ukupne prihode od 3 do 10 milijuna kuna

procijenjeni trošak revizije iznad 10 milijuna kuna iznosi 60.000,00 kuna bez PDV-a, a procijenjeni troškovi uvida u financijske izvještaje od 3 do 10 milijuna kuna iznosi 30.000,00 kuna bez PDV-a

cijene revizije i uvida ovise o visini imovine, visini prihoda, broju transakcija, djelatnosti, riziku, kvaliteti računovodstva i slično

dio neprofitnih organizacija, posebice onih iznad 10 milijuna kuna i do sada je revidirao godišnje financijske izvještaje putem ovlaštenih revizora

Registar neprofitnih organizacija

Registar neprofitnih organizacija vodi Ministarstvo financija u elektroničkom obliku- javno dostupna baza podataka na internetskoj stranici Ministarstva financija

U Registar neprofitnih organizacija do sredine lipnja 2014. godine upisano 26.362 neprofitne organizacije, od čega najveći broj udruga 23.617 (od 51.435 koliko ih je bilo upisano u matični Registar udruga)

U Registar neprofitnih organizacija je također upisano i:

- 598 saveza udruga,
- 112 udruga poslodavaca
- 24 strane udruge
- 422 ustanove
- 292 turističke zajednice
- 282 sindikata,
- 227 umjetničkih organizacija
- 137 zaklada
- 199 vjerskih zajednica i pravnih osoba osnovanih od strane vjerskih zajednica
- 96 političkih stranaka
- 4 fundacije i
- 64 komore

Registar neprofitnih organizacija

Neprofitna organizacija obvezna je upisati se u Registar neprofitnih organizacija na temelju prijave dostavljene Ministarstvu financija najkasnije 60 dana od upisa u matični registar

Upis u Registar neprofitnih organizacija uvjet za dobivanje sredstava iz državnog proračuna, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih javnih izvora

Neprofitna organizacija upisana u Registar neprofitnih organizacija prije stupanja na snagu ovoga Zakona ne dostavlja prijavu za ponovni upis u Registar neprofitnih organizacija

Neprofitna organizacija osnovana prije stupanja na snagu ovoga Zakona, a koja nije upisana u Registar neprofitnih organizacija, dužna je u roku 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona dostaviti Ministarstvu financija prijavu za upis u Registar neprofitnih organizacija

Nadzor

Ministarstvo financija obavlja nadzor financijskog poslovanja, računovodstvenih poslova i predaje financijskih izvještaja (financijski nadzor) neprofitne organizacije u skladu s odredbama ovoga Zakona te drugih posebnih propisa (npr. Zakona o udrugama)

Nadzor obuhvaća nadzor nad :

- zakonitim pribavljanjem financijskih sredstava iz javnih i drugih izvora,
- upravljanjem financijskim sredstvima te
- utvrđivanjem koriste li se sredstva za ostvarivanje ciljeva zbog kojih je osnovana neprofitna organizacija

Prekršajne i kaznene odredbe Zakona o financijskom poslovanju neprofitnih organizacija

Zakonom propisane različite novčane kazne za neprofitne organizacije koje vode jednostavno od onih koji vode dvojno knjigovodstvo

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 kuna do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj zakonski zastupnik neprofitne organizacije koja vodi dvojno knjigovodstvo

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj zakonski zastupnik neprofitne organizacije koja vodi jednostavno knjigovodstvo

Uvode se i kazne za čelnike tijela državne uprave, odnosno JLP(R)S ako odobre isplatu neprofitnoj organizaciji koja nije upisana u Registar neprofitnih organizacija i to u iznosu od 10.000,00 kuna do 50.000,00 kuna

Odgovornost udruge prema Zakonu o udrugama

za obveze

- udruga za svoje obveze odgovara svojom cjelokupnom imovinom
- članovi udruge i članovi njezinih tijela ne odgovaraju za obveze udruge
- nad udrugom se može provesti stečaj, sukladno zakonu

za štetu

- udruga i osobe ovlaštene za zastupanje udruge za štetu učinjenu u udruzi ili udruge prema trećim osobama odgovaraju sukladno općim propisima o odgovornosti za štetu

Nadzor nad radom udruga

Primarni unutarnji nadzor je u nadležnosti članova udruge radi mogućnosti zaštite njihovih prava i pravnih interesa

Općinski sud nadležan za tužbu člana udruge koji smatra da mu je povrijeđeno neko pravo, a njegovo upozorenje nadležna tijela udruge nisu razmotrila u propisanim rokovima

Upravni nadzor radi Ministarstvo uprave

Inspekcijski nadzor nad radom udruge rade nadležni uredi državne uprave

Inspekcijski nadzor na obavljanjem djelatnosti udruge uključujući i **nadzor nad gospodarskim djelatnostima udruge** rade nadležne inspekcije i ovlaštene državni službenici ovisno o djelokrugu udruge, sukladno posebnim propisima

Nadzor nad financijskim poslovanjem udruge i podnošenjem propisanih financijskih izvješća, radi Ministarstvo financija sukladno posebnim propisima

Nadzor nad upravljanjem financijskim sredstvima iz javnih izvora obavljaju i nadležna državna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i druge javne institucije koje odobravaju ta sredstva

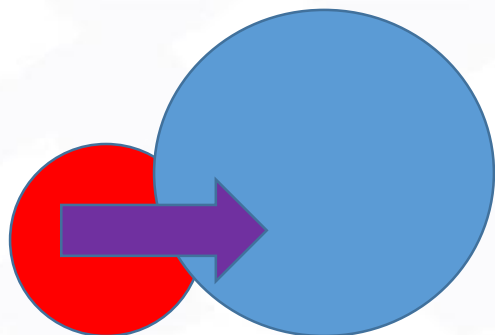
popis članova udruge mora biti dostupan inspekcijskim tijelima u obavljanju inspekcijskog nadzora

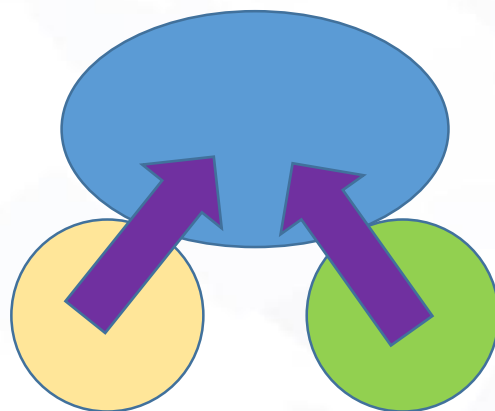
Statusne promjene

- promjena pravnog položaja udruge izvršena na osnovu odluke nadležnog tijela u skladu sa statutom i Zakonom
- statusne promjene su razlog za prestanak postojanja udruge
- jednostavniji način prestanka postojanja udruge

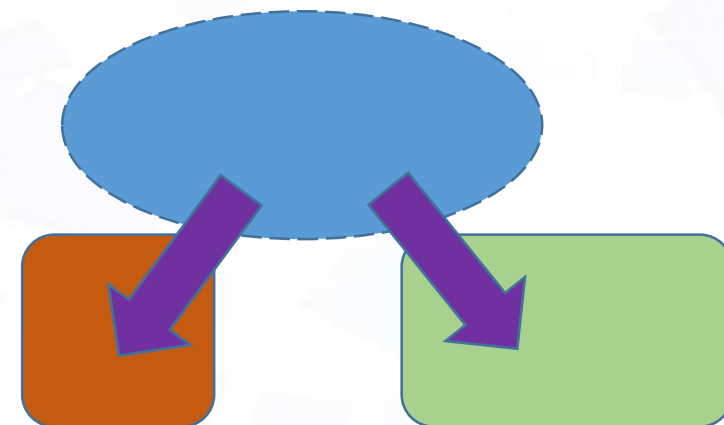
PRIPAJANJE

SPAJANJE

PODJELA UDRUGE

Prestanak postojanja udruge

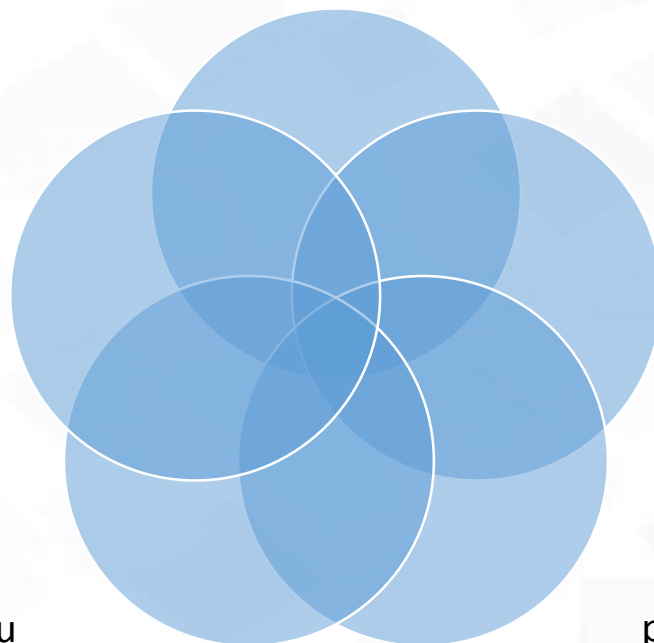
postupanje nadležnih
ureda u slučajevima kad
nastupi neki od razloga
za prestanak postojanja
udruge

propisan je i
prestanak postojanja
udruge po skraćenom
postupku

preciziran postupak
likvidacije i brisanja
udruga

propisani uvjeti
raspolaganja
imovinom udruge u
slučaju prestanka
postojanja udruge

ustanovljen je
potpuno novi institut
likvidatora udruge

Razlozi za prestanak djelovanja udruge

- odluka skupštine o prestanku udruge
- statusne promjene
  - pripajanje drugoj udruzi
  - spajanje s drugom udrugom
  - podjela udruge razdvajanjem
- protek dvostruko više vremena od vremena predviđenog za održavanje redovne sjednice skupštine, a ona nije održana
- pravomoćna odluka suda o ukidanju udruge
- pokretanje stečajnog postupka
- ako je broj članova udruge pao ispod broja osnivača potrebnog za osnivanje udruge, a nadležno tijelo udruge u roku od godinu dana od nastupanja te činjenice nije donijelo odluku o prijemu novih članova

Obveze nadležnog ureda državne uprave

- donosi rješenje o prestanku djelovanja i pokretanju likvidacijskog postupka
  - po službenoj dužnosti ili
  - na prijedlog osobe ovlaštene za zastupanje udruge, nadležnog tijela udruge, članova udruge ili drugih zainteresiranih fizičkih i pravnih osoba
u slučaju
  - proteka dvostruko više vremena od vremena predviđenog za održavanje redovne sjednice skupštine, a ona nije održana,
  - kada je član udruge podnio zahtjev za prestanak djelovanja udruge, ako je broj članova udruge pao ispod broja osnivača potrebnog za osnivanje udruge, a nadležno tijelo udruge u roku od godinu dana od nastupanja te činjenice nije donijelo odluku o prijemu novih članova
- donosi rješenje o pokretanju likvidacijskog postupka na temelju pravomoćne odluke suda o ukidanju udruge
- donosi rješenje o brisanju udruge iz registra udruga temeljem zaprimljenog izvješća o provedenom likvidacijskom postupku, osim ako su utvrđeni dugovi udruge

Sadržaj rješenja o prestanku djelovanja i pokretanju likvidacijskog postupka

- razlozi za pokretanje postupka
- osobno ime likvidatora
- način provođenja likvidacijskog postupka
- podaci o promjeni naziva udruge (uz naziv udruge dodaje se oznaka »u likvidaciji«, što se upisuje u registar udruga)
- pokretanjem postupka likvidacije prestaju ovlaštenja tijela i osoba ovlaštenih za zastupanje udruge

Likvidator udruge

fizička ili pravna osoba koja ne mora biti član udruge

imenuje ga nadležno tijelo udruge

ime i prezime ili naziv likvidatora upisuje se u registar udruge

svoje obveze izvršava samo kada i ako nastupe okolnosti za likvidaciju udruge

ovlašten za zastupanje udruge do okončanja postupka likvidacije i brisanje udruge iz registra udruge

ima pravo na naknadu za eventualni angažman ali taj odnos autonomno uređuje s udrugom

nema mandata (način izbora i opoziva utvrđuje se statutom), latentna obveza postoji sve dok je upisan u registar udruge

Obveze likvidatora

nadležnom uredu
podnosi zahtjev za
upis prestanka
djelovanja udruge u
roku od osam dana
od dana

- donošenja odluke
skupštine udruge o
prestanku udruge
- pokretanja stečajnog
postupka

provodi postupak
likvidacije u roku od
60 dana od dana
primitka rješenja
nadležnog ureda o
otvaranju
likvidacijskog
postupka

utvrđuje stanje na
poslovnom računu
udruge,
knjigovodstveno
stanje dugovanja i
potraživanja

upućuje pozive
vjerovnicima na
prijavu potraživanja i
dužnicima na plaćanje
dugovanja

raspodjeljuje
preostalu imovinu
udruge sukladno
Zakonu

obavještava nadležni
sud radi pokretanja
stečajnog postupka u
slučaju da imovina
udruge nije dovoljna
za namirenje obveza

Skraćeni postupak za prestanak postojanja udruge

- samo u tri slučaja:
  - odluke skupštine,
  - proteka dvostruko više vremena od vremena predviđenog za održavanje redovne sjednice skupštine, a ona nije održana, ili
  - kada je broj članova udruge pao ispod broja osnivača potrebnog za osnivanje udruge
- ne provodi se postupak likvidacije
- za moguće obveze udruge pet godina od dana brisanja udruge iz registra udruga solidarno odgovaraju članovi upravnog (izvršnog) tijela, temeljem izjave koju su dali pred javnim bilježnikom da udruga ne djeluje, da su ispunjene sve obveze udruge i da je preostala imovina udruge raspodijeljena u skladu sa Zakonom
- udruga se briše iz registra udruga, ali se u registar udruga upisuju osobna imena, prebivališta, i OIB-i članova tijela udruge s naznakom njihove solidarne odgovornosti za obveze udruge

Raspolaganje imovinom u slučaju prestanka postojanja udruge

nakon namirenja vjerovnika i troškova likvidacijskog, sudskog i drugih postupaka, preostala imovina predaje se udruzi, ustanovi, ili zakladi koja ima iste ili slične statutarne ciljeve, a na osnovi odluke skupštine udruge sukladno statutu udruge.

udruga nema pravo prestankom svoju imovinu prenijeti u vlasništvo fizičke osobe dijeliti svojim osnivačima, članovima udruge, osobama ovlaštenima za zastupanje, zaposlenima ili s njima povezanim osobama.

Zakon propisao tko su povezane osobe (bračni ili izvanbračni drug, istospolni partner, srodnici po krvi u uspravnoj lozi, braća i sestre, skrbnik te posvojitelj, odnosno posvojenik te ostale fizičke i pravne osobe koje se prema drugim osnovama i okolnostima opravdano mogu smatrati interesno povezanim s osnivačima, članovima udruge, osobama ovlaštenima za zastupanje i zaposlenima)

Prekršajne odredbe

Prekršajne kazne izriču se za:

- ne vođenje propisnog popisa članova udruge
- korištenje pogrešnog naziva udruge
- korištenje promijenjenih podataka prije nego što su upisane u registar udruga
- korištenje viška prihoda nad rashodima suprotno ciljevima utvrđenima statutom udruge
- ne postupanje po nalogima nadležne inspekcije
- nastavak djelovanja suprotno statusnim promjenama ili prestanku postojanja u skraćenom postupku
- nepravilnosti u postupanju likvidatora

visine prekršajnih novčanih kazni

- od 2.000 do 10.000 kuna za udruhu i likvidatora (pravnu osobu)
- od 1.000 do 5.000 kuna za odgovornu fizičku osobu i likvidatora (fizičku osobu)

Prijelazne i završne odredbe

- udruge trebaju uskladiti svoje statute sa Zakonom (do 1. listopada 2015.).
- za udruge koje ne usklade svoje statute nadležni ured po službenoj dužnosti utvrđuje jesu li ispunjeni uvjeti za prestanak djelovanja udruge i pokretanje postupka likvidacije udruge
- usklađivanje nema konstitutivni karakter i ne utječe na svojstvo pravne osobe koje je udruga prethodno stekla upisom u registar
- za likvidatora se određuje osoba ovlaštena za zastupanje upisana u registar udruge, neovisno o tome je li toj osobi eventualno istekao mandat
- Ministarstvo uprave treba do 31. listopada 2014. dostaviti zbirke isprava stranih udruge nadležnim uredima državne uprave
- Pravilnik o registru udruge i registru stranih udruge ministar uprave treba donijeti do 1. prosinca 2014.
- Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ureda za udruge do 1. siječnja 2015. treba donijeti Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, (prestat će važiti Kodeks pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruge)
- Postupci pokrenuti na temelju dosadašnjeg Zakona o udrugama (NN, br. 88/2001 i 11/2002) nastaviti će se i dovršiti prema odredbama tog Zakona

Očekivanja od primjene novog Zakona o udrugama

osigurati veću transparentnost i javnost djelovanja udruga putem većeg obima podataka i dokumenta koji se javno objavljuju u registru udruga i registru stranih udruga

klasifikacija udruga prema ciljevima njihova osnivanja i djelovanja

ujednačeno postupanje nadležnih ureda u vođenju registra udruga

veći prostor za jačanje povjerenja građana u rad udruga kao najbrojnijih aktera organiziranog civilnog društva te sve važnijih čimbenika društvenog i gospodarskog života u Hrvatskoj

javnosti dati točniji uvid u stvarnu brojnost i aktivnost udruga te općenito dinamiku osnivanja i prestanka postojanja udruga u Republici Hrvatskoj u raznim područjima njihova djelovanja

kvalitetnijim nadzorom nad radom udruga spriječiti moguće zlouporabe udruga, odnosno onemogućiti one koji za svoje poslovne potrebe zloupotrebljavaju pravni status udruge

Očekivanja od primjene novog Zakona o udrugama

omogućiti nesmetano obavljanje gospodarskih djelatnosti udruga odnosno socijalnog poduzetništva

omogućiti brisanje udruga iz registra udruga kada se za to steknu uvjeti (likvidator i skraćeni postupak za prestanak postojanja udruge)

djelotvornije financirati programe i projekte od interesa za opće dobro koje provode udruge u Republici Hrvatskoj

koordinirano, stručno i odgovorno djelovanje svih tijela nadležnih za primjenu Zakona (Ministarstva uprave, ureda državne uprave u županijama, Ministarstva financija i Porezne uprave, Ureda za udruge, resornih središnjih tijela državne uprave u čijoj su nadležnosti ciljevi i djelatnosti udruga, kao i pravosudnih tijela)

veća odgovornost udruga za zakonito, demokratsko i transparentno funkcioniranje i konkretni rezultati u autonomnom djelovanju udruga kao najvažnijih i najbrojnijih sastavnica civilnog društva u Republici Hrvatskoj

?

**Vodič za osnivanje
udruge i usklađivanje
s novim propisima**

elektronički
dokument

NOVO

info@uzuvrh.hr

